

Motion till riksdagen 2021/22:4687

av Ciczie Weidby m.fl. (V)

med anledning av prop. 2021/22:216 Förbättrade förutsättningar för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

---

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om nya sekretessbestämmelser för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om att införa en särskild sekretessbrytande bestämmelse för Arbetsförmedlingen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör tillsätta en utredning med uppdrag att ta fram förslag på en effektiv tillsyn av de fristående aktörerna i syfte att motverka fusk och brottslighet inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen avslår regeringens förslag om nya uttryck i Arbetsförmedlingens registerlag.
5. Riksdagen avslår regeringens förslag om att tillämpningsområdet för lagen om valfrihet hos Arbetsförmedlingen ska förtydligas.

2 Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till vissa lagändringar för att skapa bättre förutsättningar för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Det föreslås lagändringar för att uppnå ett mer ändamålsenligt informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och leverantörer av arbetsmarknadspolitiska insatser. I lagen (2000:625) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten föreslås en bemyndigandebestämmelse om skyldighet för leverantörer att lämna behövliga uppgifter till Arbetsförmedlingen och en bestämmelse om tystnadsplikt för leverantörer och underleverantörer. I offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) föreslås ändringar som innebär att offentlighet ska vara huvudregeln i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och en sekretessbrytande bestämmelse som ska möjliggöra att sekretesskyddade

uppgifter kan lämnas ut till en leverantör. Det föreslås också ändringar i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i syfte att anpassa vissa uttryck och för att göra bestämmelsen om gallring mer ändamålsenlig.

Vidare föreslås att det i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter ska förtydligas att överenskommelser mellan Arbetsförmedlingen och kommuner får innefatta ersättning från Arbetsförmedlingen till kommunen. Det föreslås också ett förtydligande av tillämpningsområdet för lagen (2010:536) om valfrihet hos Arbetsförmedlingen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2022.

3 Inledning

Vänsterpartiet förespråkar en aktiv statlig arbetsmarknadspolitik med tonvikt på god matchning, kunskapshöjande insatser och funktionella stöd riktade till de individer som bäst behöver dem. Insatserna ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad där människors kompetens och vilja att arbeta tas till vara. En sammanhållen statlig arbetsförmedling med nationell överblick är en förutsättning för att kunna föra en aktiv arbetsmarknadspolitik. Arbetsförmedlingen ska finnas i hela landet för att garantera att alla medborgare ges ett likvärdigt stöd oavsett var man bor. Myndigheten ska fokusera på att rusta de arbets sökande och matcha dem mot de jobb som finns och växer fram. Insatserna ska vara individuellt anpassade och effektiva. Samrådet mellan Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter bör stärkas i syfte att ta till vara parternas unika kompetens om arbetsmarknadens funktionssätt. Myndighetens samverkan med kommuner, regioner och näringsliv bör utvecklas. Verksamheten ska bedrivas i offentlig regi utan vinstintresse och antalet privata aktörer bör begränsas.

Vänsterpartiet anser att Arbetsförmedlingen behöver reformeras för att på ett bättre sätt ge stöd till arbetslösa och möjliggöra för fler arbetsgivare att hitta rätt kompetens. Den pågående reformeringen, som innebär att en stor del av Arbetsförmedlingens verksamhet privatiseras, är dock fel väg att gå. Vi vill att Arbetsförmedlingen ska reformeras i en helt annan riktning och att detta ska ske på basis av en seriös och genomtänkt diskussion om den samlade arbetsmarknadspolitiken. Det har inte skett i det aktuella fallet.

Vänsterpartiet är starkt kritiskt till den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen som innebär att s.k. fristående aktörer ska rusta och matcha de arbetslösa för de lediga jobben. Reformeringen, som bygger på januariavtalet, riskerar att leda till omfattande problem. För det första finns en uppenbar risk för oseriösa privata utförare som ser en möjlighet att tjäna pengar på arbetslösa – en upprepning av tidigare liberala ”reformer” som jobbcoach och etableringslotsar. För det andra finns en uppenbar risk att arbets sökande som står långt ifrån arbetsmarknaden kommer att få sämre möjligheter till stöd, dels eftersom de inte omfattas av de matchningstjänster som de fristående aktörerna tillhandahåller, dels eftersom det ekonomiska stödet till matchningstjänsterna tar resurser från insatser riktade till dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. För det tredje finns det en uppenbar risk för s.k. vita fläckar på kartan, dvs. orter där fristående aktörer väljer att inte etablera sig på grund av otillräckligt befolkningsunderlag. I kombination med de omfattande nedskärningar inom Arbetsförmedlingen som skett de

senaste åren, där ett stort antal lokalkontor lagts ned och flera tusen AF-anställda sagts upp, riskerar det att leda till att arbetslösa på vissa orter i Sverige lämnas utan stöd. För personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, som ofta är i behov av mycket stöd och personlig service, kommer detta att vara förödande.

Trots att januariavtalet för länge sedan har fallit, och trots den omfattande kritik som riktats mot den pågående reformeringen från såväl fack som kommuner och forskare, fortsätter den socialdemokratiska regeringen att reformera Arbetsförmedlingen i enlighet med Centerpartiets krav. Det är mycket anmärkningsvärt och djupt oansvarigt. Myndigheten befinner sig i kris. Om Arbetsförmedlingen ska kunna hantera den höga arbetslösheten och erbjuda de arbetslösa vägledning, stöd och utbildning behöver den pågående reformeringen stoppas. Vänsterpartiet har därför krävt ett nödstopp för processen och en radikalt annorlunda styrning av Arbetsförmedlingen (mot. 2021/22:2612).

Proposition 2021/22:216 Förbättrade förutsättningar för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten är ett led i regeringens arbete med att reformera Arbetsförmedlingen i enlighet med januariavtalet. Syftet med lagförslagen är, enligt regeringen, att sammantaget förbättra möjligheterna till ett ändamålsenligt informationsutbyte för att såväl Arbetsförmedlingen som leverantörer ska kunna fullgöra sina uppdrag effektivt, samtidigt som intrånget i den personliga integriteten för enskilda minimeras. Vänsterpartiet motsätter sig den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen. I det följande redogör vi för hur vi ställer oss till regeringens förslag. Framställningen följer i huvudsak propositionens disposition. Begreppen privata utförare, fristående aktörer och leverantörer används synonymt.

4 Behovet av vissa lagändringar i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Regeringen bedömer att det finns behov av vissa lagändringar för att uppnå ett mer ändamålsenligt informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och de leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av myndigheten. Enligt regeringen finns det även behov av ändringar för att anpassa vissa uttryck i befintlig lagstiftning, bl.a. i lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. I den lagen föreslås också ändringar för att göra bestämmelsen om gallring mer ändamålsenlig. Vidare bedömer regeringen att det behöver göras förtydliganden i lagen om valfrihet hos Arbetsförmedlingen och lagen om vissa kommunala befogenheter (prop. 2021/22:216 s. 19).

Vänsterpartiet delar inte regeringens bedömning vad gäller behov av lagändringar för att uppnå ett mer ändamålsenligt informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och privata leverantörer. Enligt vår mening bör antalet privata leverantörer begränsas – inte utökas. Det finns således ingen anledning att genomföra de lagändringar som regeringen föreslår i syfte att underlätta informationsutbytet mellan Arbetsförmedlingen och de leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av myndigheten.

Vänsterpartiet delar inte heller regeringens bedömning att det behöver göras förtydliganden i lagen om valfrihet hos Arbetsförmedlingen. Enligt vår mening ska LOV inte användas inom ramen för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Vänsterpartiet kan även konstatera att regeringen, efter påtryckningar från bl.a.

Vänsterpartiet hösten 2019, slagit fast att reformeringen av Arbetsförmedlingen inte ska bygga på LOV. Det är mycket anmärkningsvärt att regeringen, trots detta, öppnar upp för att LOV ska tillämpas inom ramen för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Vänsterpartiet kan konstatera att flera remissinstanser har invändningar mot regeringens inriktning för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten eller avstyrker den helt. Vänsterpartiet delar remissinstansernas uppfattning.

5 Sekretess och tystnadsplikt inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

5.1 Nya sekretessbestämmelser för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Regeringen föreslår att sekretess ska gälla i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Sekretess ska även gälla i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. För uppgift i allmän handling som avser personliga förhållanden ska sekretessen gälla i högst 70 år. Den särskilda bestämmelsen om sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden när uppgiften förekommer i ärende om etableringsinsatser och i ärende om ersättning som kan lämnas för deltagande i etableringsinsatser ska upphöra att gälla. Även bestämmelsen som inskränker rätten att meddela och offentliggöra sådana uppgifter ska upphöra att gälla (prop. 2021/22:216 s. 22).

Vänsterpartiet kan konstatera att regeringens förslag innebär att den nuvarande sekretessbestämmelsen för enskilds personliga förhållanden ändras från ett omvänt till ett rakt skaderekvisit, dvs. till offentlighet som huvudregel. Förslaget syftar till att anpassa sekretessreglerna till en utveckling där arbetsmarknadspolitiska insatser i större utsträckning än i dag utförs av privata aktörer. I klartext: det ska bli enklare för privata aktörer att få tillgång till information om de arbetslösa.

Vänsterpartiet anser i likhet med fackförbundet ST, som avstyrker förslaget, att hänsynen till den enskildes integritet och behov av skydd för känsliga personuppgifter bör väga tyngre än privata aktörers informationsbehov. Regeringens förslag riskerar att leda till att personuppgifter av mer eller mindre känslig natur sprids till en avsevärt större krets och dessutom utanför myndighetssfären. Det finns ingen anledning att ändra nuvarande sekretessbestämmelser för att underlätta en privatisering av centrala delar av Arbetsförmedlingens verksamhet. Till skillnad från regeringen anser Vänsterpartiet att det inte finns starka skäl att ändra den nuvarande sekretessbestämmelsen för enskilds personliga förhållanden från ett omvänt till ett rakt skaderekvisit, dvs. till offentlighet som huvudregel. Vänsterpartiet anser därför att förslaget bör avslås.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag om nya sekretessbestämmelser för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Detta bör riksdagen besluta.

5.2 En särskild sekretessbrytande bestämmelse införs för Arbetsförmedlingen

Regeringen föreslår att sekretessen i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten inte ska hindra att uppgift lämnas till en leverantör som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen, om det är nödvändigt för att leverantören ska kunna fullgöra sitt uppdrag (prop. 2021/22:216 s. 37).

Vänsterpartiet anser i likhet med fackförbundet ST, som avstyrker förslaget, att hänsynen till den enskildes integritet och behov av skydd för känsliga personuppgifter bör väga tyngre än privata aktörers informationsbehov. Regeringens förslag riskerar att leda till att känsliga personuppgifter, t.ex. om hälsotillstånd, delas på ett sätt som är till men för den arbetsökande. Det finns ingen anledning att införa en sekretessbrytande bestämmelse för att underlätta för privata aktörer att fullgöra ett uppdrag som enligt vår mening i huvudsak bör utföras av Arbetsförmedlingen. Vänsterpartiet anser därför att förslaget bör avslås.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag om att införa en särskild sekretessbrytande bestämmelse för Arbetsförmedlingen. Detta bör riksdagen besluta.

5.3 Tystnadsplikt hos leverantörer och underleverantörer

Regeringen föreslår att den som på grund av anställning eller på något annat sätt deltar eller har deltagit i en leverantörs verksamhet att utföra arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen inte obehörigen ska få röja eller utnyttja vad han eller hon då har fått veta om en enskilds personliga förhållanden eller affärs- eller driftsförhållanden. Detsamma ska gälla för den som deltar eller har deltagit i verksamhet hos en underleverantör som medverkar till att fullgöra leverantörens uppdrag. I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen. Bestämmelsen om tystnadsplikt ska placeras i lagen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Bestämmelsen om tystnadsplikt i lagen om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ska tas bort (prop. 2021/22:216 s. 41).

Vänsterpartiet anser, i likhet med LO, att det är problematiskt att fler individuppgifter kommer att vara tillgängliga för privata aktörer. Vi ser därför positivt på regeringens förslag om tystnadsplikt hos leverantörer och underleverantörer för att motverka risken för att individer lider skada av rökta personuppgifter. Informationsdelningen kan dock bli svår att överblicka, kontrollera och hantera på ett säkert sätt. Risken för att leverantörer har andra verksamheter vid sidan om det arbetsmarknadspolitiska uppdrag som den delade informationen berör, och att individuppgifterna utnyttjas på ett sätt som inte är förenligt med uppdraget, får inte underskattas. Vänsterpartiet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att motverka detta.

Vänsterpartiet vill i sammanhanget framhålla vikten av att den tystnadsplikt som föreslås gälla för anställda hos fristående aktörer inte innebär att de anställdas meddelar- och visselblåsarskydd begränsas. I likhet med Akademikerförbundet SSR anser vi att den lag som införts rörande meddelarskydd bör utsträckas till att även gälla arbetsmarknadspolitisk verksamhet – oavsett arbetsgivare, dvs. även anställda hos privata aktörer.

6 Leverantörers skyldighet att lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen

Regeringen föreslår att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, ska få meddela föreskrifter om skyldighet för en leverantör som bedriver arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen att till Arbetsförmedlingen lämna uppgifter som myndigheten behöver i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Bestämmelsen ska placeras i lagen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (prop. 2021/22:216 s. 49).

Vänsterpartiet anser, i likhet med Akademikerförbundet SSR, att det är avgörande att de fristående aktörerna ges skyldighet att lämna de uppgifter som Arbetsförmedlingen behöver. Det är en förutsättning för att Arbetsförmedlingen ska kunna kontrollera att den fristående aktören gör det som förväntas av den. Vi ser därför positivt på regeringens förslag. Enligt vår mening krävs dock ytterligare åtgärder för att motverka fusk och felaktigheter i den privat drivna arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Erfarenheterna från tidigare liberala ”reformer” på det arbetsmarknadspolitiska området, som etableringslotsar och jobbcoacher, visar på uppenbara risker för fusk, fiffel och felaktigheter hos privata aktörer inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. I likhet med Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) anser vi att det finns skäl att överväga om leverantörer bör omfattas av tillsyn i syfte att uppnå en mer fungerande kontroll. Enligt regeringen saknas det dock beredningsunderlag för att inom ramen för detta lagstiftningsärende överväga frågan om införandet av en sådan reglering (prop. 2021/22:216 s. 52). Det är anmärkningsvärt att regeringen inte utrett detta. Regeringen bör skyndsamt ta fram det beredningsunderlag som krävs för att införa en effektiv tillsyn av de fristående aktörerna.

Regeringen bör skyndsamt tillsätta en utredning med uppdrag att ta fram förslag på en effektiv tillsyn av de fristående aktörerna i syfte att motverka fusk och brottslighet inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

7 Personuppgiftsbehandling

7.1 Nya uttryck i Arbetsförmedlingens registerlag

Regeringen föreslår att de paragrafer som reglerar ändamålen för Arbetsförmedlingens behandling av personuppgifter och direktåtkomst ska ändras genom att uttrycket kompletterande aktör ersätts med uttrycket leverantör som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen (prop. 2021/22:216 s. 56).

Regeringens förslag innebär, utöver att uttrycket kompletterande aktör ersätts med uttrycket leverantör, att Arbetsförmedlingen får möjlighet att behandla personuppgifter om de arbetssökande i syfte att tillhandahålla de uppgifter som leverantörer av arbetsmarknadspolitiska insatser behöver för att kunna fullgöra sina uppdrag. Det handlar främst om kontakt- och identifieringsuppgifter men kan även röra sig om uppgifter i den arbetssökandes individuella handlingsplan som Arbetsförmedlingen upprättar: uppgifter om den arbetssökandes förutsättningar, utbildningsbakgrund, yrkeserfarenhet samt uppgifter om behov av vissa arbetshjälpmedel (prop. 2021/22:216 s. 59).

Vänsterpartiet anser i likhet med fackförbundet ST, som avstyrker förslaget, att hänsynen till den enskildes integritet och behov av skydd för känsliga personuppgifter bör väga tyngre än privata aktörers informationsbehov. Vi ser även, i likhet med Akademikerförbundet SSR, en risk för att persondata lagras av de fristående aktörerna i deras egna datasystem, exempelvis i molntjänster där det inte kan säkerställas att lagring sker i Sverige och där risken för intrång är stor. Vänsterpartiet anser därför att förslaget bör avslås.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag om nya uttryck i Arbetsförmedlingens registerlag. Detta bör riksdagen besluta.

8 Tillämpningsområdet för lagen om valfrihet hos Arbetsförmedlingen ska förtydligas

Regeringen föreslår att tillämpningsområdet för lagen om valfrihet hos Arbetsförmedlingen ska förtydligas. Det ska av lagtexten framgå att begreppet valfrihetssystem i den lagen avser förfaranden med löpande annonsering efter leverantörer där den enskilde som ska nyttja en tjänst ska ha rätt att välja leverantör bland samtliga leverantörer som uppfyller de krav Arbetsförmedlingen har ställt (prop. 2021/22:216 s. 77).

Enligt lagen (2010:536) om valfrihet hos Arbetsförmedlingen får Arbetsförmedlingen besluta att tillhandahålla valfrihetssystem för tjänster som upphandlas inom myndighetens arbetsmarknadspolitiska verksamhet. Vidare framgår det av lagen att när Arbetsförmedlingen tillhandahåller valfrihetssystem ska myndigheten tillämpa lagen (2008:962) om valfrihetssystem, förkortad LOV.

När den dåvarande alliansregeringen lade fram proposition 2009/10:146 Valfrihetssystem hos Arbetsförmedlingen, som låg till grund för lagen, lämnade Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet in en gemensam följdmotion där vi avslog alliansregeringens förslag till ny lag om valfrihet hos Arbetsförmedlingen. I motionen anförde Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet följande: ”Med lagen om valfrihetssystem hos Arbetsförmedlingen lämnas fältet öppet för en privatisering av hela förmedlingsverksamheten. Detta är en genomgripande reform av Arbetsförmedlingen som vi tre partier, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, är emot” (mot. 2009/10:A13). Till skillnad från Socialdemokraterna vidhåller vi denna uppfattning. Lagen om valfrihet hos Arbetsförmedlingen borde aldrig ha införts. Lagen om valfrihetssystem (LOV) ska inte tillämpas inom ramen för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Antalet privata aktörer ska begränsas – inte utökas. Det finns därmed inte någon anledning att förtydliga tillämpningsområdet för lagen om valfrihet hos Arbetsförmedlingen. Vänsterpartiet anser därför att förslaget bör avslås.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag om att tillämpningsområdet för lagen om valfrihet hos Arbetsförmedlingen ska förtydligas. Detta bör riksdagen besluta.

9 Det ska tydliggöras att överenskommelser mellan Arbetsförmedlingen och kommuner får innefatta ersättning

Regeringen föreslår att lagen om vissa kommunala befogenheter ska förtydligas på så sätt att det uttryckligen anges att en överenskommelse mellan en kommun och Arbetsförmedlingen om att kommunen ska anordna aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder får innefatta ersättning från Arbetsförmedlingen till kommunen (prop. 2021/22:216 s. 79).

Vänsterpartiet ser ett stort behov av god samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna, inte minst eftersom många arbetssökande behöver ta del av utbildningar och/eller socialpolitiska insatser som kommunerna erbjuder i kombination med traditionell arbetsmarknadspolitik. Den samverkan som på senare tid har etablerats mellan Arbetsförmedlingen och kommuner, inte minst tack vare Delegationen för unga och nyanlända till arbete (Dua), har bidragit till samhällsliga vinster då parallella spår, dubbelarbete och en oklar rollfördelning har kunnat motverkas. Samverkan i denna riktning behöver utvecklas – inte avvecklas. Det är inte rimligt att kommunernas ekonomiska situation begränsar denna typ av samverkan. Vänsterpartiet ser därför positivt på regeringens förslag om att tydliggöra att överenskommelser mellan Arbetsförmedlingen och kommuner får innefatta ersättning.

Vänsterpartiet ser dock, i likhet med Famna – Riksorganisationen för idéburen välfärd – en risk för att många av de idéburna organisationer som arbetar med arbetsintegrerande insatser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden kan komma att trängas undan om kommunernas befogenheter vidgas. De arbetsintegrerande sociala företagen (ASIF) gör en mycket viktig insats och bör ges större utrymme inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Vi konstaterar att regeringen framhåller att den föreslagna författningsändringen endast är ett förtydligande och därmed inte avser att vare sig begränsa eller vidga de kommunala befogenheterna inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Vänsterpartiet förutsätter att detta stämmer. Vi avser att följa utvecklingen noga.

10 Avslutande kommentar

Den pågående reformeringen av arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingen är en historiskt stor myndighetsreform. En sådan reform kräver gedigna analyser, utredningar och remissförfaranden. Det har inte skett i det aktuella fallet. Regeringen har endast remitterat tre utredningar med förslag som rör reformeringen: SOU 2020:41, Ds 2021:27 och Ds 2019:13, dvs. de utredningar som delvis ligger till grund för denna proposition. I övrigt har reformen genomförts genom otaliga uppdrag till Arbetsförmedlingen, IFAU, Riksrevisionen m.fl. i syfte att regeringen ska få underlag för vidare reformering. Det är dock inga underlag som har prövats i remissförfarande eller resulterat i förslag som lagts fram i riksdagen. Relevanta intressenter, som kommuner och fackföreningar, har därmed enbart getts möjlighet att yttra sig om tre remisser i ett ärende som innebär en genomgripande förändring av hela den arbetsmarknadspolitiska inriktningen. Inte heller har relevanta intressenter getts möjlighet att ha formella synpunkter på t.ex. den finansieringsmodell som Kundval

rusta och matcha (Krom) bygger på, dvs. den modell som är tänkt att utgöra en grundbult i reformen. Enligt Vänsterpartiet är det därför tveksamt om reformeringen av arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingen kan anses uppfylla beredningskravet (7 kap. 2 § RF), dvs. att behövliga upplysningar och yttranden ska inhämtas från berörda myndigheter samt att även sammanslutningar och enskilda ska ges möjlighet att yttra sig. Reformeringen av arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingen har pressats fram på kort tid utan förankring, dialog och analys. Det är mycket anmärkningsvärt.

Vänsterpartiet kan konstatera att många remissinstanser är starkt kritiska till reformeringen av arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingen. Flera tunga remissinstanser har invändningar mot inriktningen för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten eller avstyrker den helt. Vi vill avslutningsvis lyfta fram några remissinstansers synpunkter.

Akademikerförbundet SSR framhåller att en så pass viktig samhällsfunktion som Arbetsförmedlingen måste reformeras med gediget forskningsstöd, vara väl förankrad bland olika intressenter och genomföras på ett för alla inblandade parter transparent sätt. Enligt Akademikerförbundet SSR uppfyller regeringens reformering av Arbetsförmedlingen inget av dessa krav. Fackförbundet ST motsätter sig den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen då den leder till otillräcklig förmåga att trycka tillbaka långtidsarbetslösheten samt att orter i glesbygd lämnas utan en uthållig arbetsförmedling. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) är mycket kritiskt till den snabba reformeringen av Arbetsförmedlingen. Enligt IFAU saknas det evidens för att privata utförare av arbetsmarknadspolitik når bättre resultat än offentliga. Om något verkar privata utförare snarare leda till högre kostnader för arbetsmarknadspolitiken. Enligt IFAU finns det därmed inget stöd för att den föreslagna reformeringen bidrar till en effektivare arbetsmarknadspolitisk verksamhet. IFAU konstaterar avslutningsvis att det saknas en konsekvensanalys av den pågående reformeringen. Enligt IFAU är det märkligt att en så omfattande reformering kan genomföras utan en noggrann analys av effekter och kostnader.

Vänsterpartiet delar den omfattande kritik som ovanstående remissinstanser ger uttryck för. Vi noterar att regeringen framhåller att de synpunkter som remissinstanserna har lämnat kommer att utgöra underlag i det fortsatta arbetet med förordningsändringar eller med annan styrning av Arbetsförmedlingen (prop. 2021/22:216 s. 20). Vi förutsätter att så sker. Ett första steg vore att stoppa den pågående reformeringen och lyssna in den omfattande kritik som remissinstanserna framför. Vi har dock inga större förhoppningar om att så kommer att ske.

Ciczie Weidby (V)

Ulla Andersson (V)

Lorena Delgado Varas (V)

Ali Esbati (V)

Birger Lahti (V)

Ilona Szatmari Waldau (V)